

CINEMA

Una història de teatre i supervivència al gueto

Rodrigo Cortés recupera al film 'El amor en su lugar' una obra que va tenir lloc a Varsòvia el 1942

LAURA SERRA
BARCELONA

Els primers minuts d'*El amor en su lugar*, l'última pel·lícula de Rodrigo Cortés, són un *travelling* impressionant i angoixant seguint els passos d'una jueva tancada dins el gueto de Varsòvia un gèlid hivern del 1942. En uns minuts el director fixa el context de control policial, terror i misèria en què ocorrerà la pel·lícula. Perquè quan la noia aconsegueixi arribar al seu destí, un teatre on interpreta una comèdia musical, l'acció ja es quedarà dins d'aquell micromon –no tan petit com el taüt de *Buried*, la pel·lícula que va llançar la carrera de Cortés, però deunido, la pressió del director i transcorrerà en temps real. L'obra avança a escena mentre, entre bambolines, els actors han de superar els entrebancs de viure cada dia al caire de la mort. Es tracta de sobreviure en l'infern mantenint la dignitat i l'amor, si pot ser. Però podrà ser?

El amor en su lugar, que ha arribat aquest divendres als cinemes, és una història d'aire clàssic, èpica, bonica i dramàtica. Va ser el novel·lista alemany David Safier (autor de novel·les com *28 dies*, sobre la revolució al gueto de Varsòvia) qui va descobrir la història real d'un grup de jueus que el 1942 van representar al teatre Fémina una comèdia musical escrita dins mateix del gueto pel dramaturg i compositor polonès Jerzy Jurandot, i de la qual es conserven les lletres de les cançons.

L'obra, que es titulava justament igual com la pel·lícula, "permetia que la gent rigués de les condicions del gueto perquè amb balls, cançons i acudits es parlava de la mort, la malaltia, la corrupció, la violència, i permetia a la gent exorcitzar el que estava vivint", explica Cortés.

Safier va fer el primer esborrany de la història i després Cortés va elaborar-ne el guió, "un embolic

narratiu de mil dimonis", perquè la pel·lícula mostra els punts de vista dels diferents personatges i, a la vegada, entra i surt de l'obra. "Si a *Buried* posava espelmes a Hitchcock, aquí les encenia a Billy Wilder, perquè sentia que necessitava impregnar la història d'aquest pessimisme divertit i del seu fatalisme lúcid i ple de romanticisme", diu el director.

La pel·lícula recupera alguns fragments reals d'El amor en su lugar.

A CONTRACORRIENTE

Els protagonistes són un triangle amorós –format per l'actriu danesa Clara Rugaard, l'irlandès Ferdia Walsh-Peelo i el nord-irlandès Mark Ryder– però també els personatges que els envolten, i fins i tot el públic. Tots tenen algun secret amagat, tots pateixen per la seva integritat quan apareixen els soldats al teatre. Però no es tracta d'una pel·lícula política, sinó d'història en minúscules. "Sobretot la idea era no donar lliçons i explicar una història d'éssers humans, sense cognoms. El meu deure és guiar la mirada de l'espectador, no l'opinió. Perquè parlem de gent el primer impuls de la qual és viure mitja hora més. No els pots jutjar, no pots decidir que un és covard i l'altre un heroi, són éssers humans prenent decisions a tota velocitat", explica el director.

El amor en su lugar és, en darrer terme, un cant a l'art com a aliment de l'ànima. "Pertànyer al teatre és una benedicció i una maledicció. La funció s'ha de fer, siguin quines siguin les circumstàncies, es mori el teu pare o tinguis febre, i tot sempre acaba sortint. Igual com un actor fa el que sigui per un aplaudiment, i això és meravellós perquè regala hora i mitja de felicitat a algú altre, i és terrible perquè respon a vanitats, inseguretats, debilitats i tot és veritat a la vegada. És el que passa a la pel·lícula, que moltes coses són veritat a la vegada", explica Cortés, que enguany també ha publicat la novel·la *Los años extraordinarios* (Literatura Random House) i ha dirigit *La broma*, un episodi del *remake* d'*Historias para no dormir*. —

TEATRE

Un 'remake' de 'Hamlet' amb pantalla gran

Crítica

SANTI FONDEVILA
BARCELONA

'Hamlet' CINEMES ARIBAU
FINS AL 30 DE GENER

Oriol Broggi torna a *Hamlet*. No és gens habitual que un director s'enfronti a un dels textos més famosos i populars del teatre universal dues vegades en poc més d'una dècada. Broggi va firmar el seu primer *Hamlet* el juny del 2009 a la Biblioteca de Catalunya en una despullada i poderosa proposta escènica que dramàticament no és gaire diferent de la que ara ha estrenat al cinema Aribau, convertit provisionalment en teatre, tot i una condimentació musical (Pink Floyd, David Bowie, mú-

sica irlandesa...) i visual molt més agosarada.

L'atracció d'un espai diferent per explicar la mateixa història és també un repte de la posada en escena. L'espai sorprèn per una bona sonoritat, malgrat que no tots els intèrprets treballen en un registre homogeni. Tanmateix, bona part de la funció resulta força fosca per veure els rostres dels set actors i actrius que, excepte el protagonista, doblen personatges. Un peatge deutor de la presència de la gran pantalla amb un gran treball videogràfic de Francesc Isern, molt ben compensat perquè no robi protagonisme a l'escena, però tot sovint amb continguts sorprenents (el setè de cavalleria, per exemple) sense relació ni directa ni indirecta amb l'obra (però ben segur que sí amb les emocions del director).

El nou *Hamlet* de Broggi conserva, com no podia ser d'altra manera,

Oriol Broggi aprofita el potencial de la pantalla per projectar imatges que evoquen emocions. BITO CELS

la mirada del director sobre el príncep de Dinamarca projectada en el del 2009. Un *Hamlet* més furiós que abstrè, més vital que abatut, més obsessiu que deprimat, a qui dona vida un esplèndid Guillem Balart. El jove actor, llicenciat el 2019 per l'Institut del Teatre i que el Grec passat va protagonitzar *Carrer Robadors*, circula amb precisió i passió pels conflictius estats emocionals del personatge, amb la lleugeresa que dona la joventut i la maduresa que dona el talent, sense recórrer a un gran histrionisme; al contrari, dotant el príncep d'una naturalitat molt contemporània que il·lumina de manera entenedora la brillantor de la paraula de Shakespeare. Això és bàsic perquè, no ens enganyem, és en els jocs de paraules, en les metàfores, en les anàfores i en els recursos retòrics, més que en l'argument, on l'obra és bella i deliciosa, punyent i filosòfica.

Fantàstic el còmic Poloni de Toni Gomila i el Claudi de Carles Martínez (que al *Hamlet* anterior feia justament de Poloni), brillants Sergi Torrecilla (Horaci, entre d'altres) i Marc Rius (Laertes), i suaument etèria l'Ofèlia d'Elena Terrats. —